Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Udgivet af anarkistisk Forening. — Redaktør: Johs. Mortensen.

1,20 aarlig.	Maj 1909.	10 Øre pr. Nr.

Til Kamp!

—o—

Proletarer! det stunder til kampens dag!
Du maa vaagne og lære at tænke.
Du maa gribe til vaaben og slaa et slag
mod hver eneste knugende lænke.
Nu er det ej tid til at sove.

Op, kammerat! under fanerne frem!
om Kampen blir haard eller let.
Til barikaderne! Kjæmp mod dem,
som haaner din helligste ret.
Nu er det ej tid til at vakle.

Se fremad, opad mod frihedens vaar!
Bastillen skal stormes og falde.
Fremad, fremad til seier vi gaar,
proletarer! lad kampraabet gjalde:
Nu er det ej tid til at sove.

Frithjof Werenskjold.

Anarkismens ursprung.

Av *Peter Kropotkin.*

—o—

Anarkismen är icke någon produkt av vetenskapen eller någon filosofisk skola. Den sociala vetenskapen har ännu icke på långt när uppnått samma grad av exakthet, som fysiken och kemien. Och när meteorologien icke ens för en månad eller en vecka kan förutsäga väderleken, kan man icke vänta att den unga sociala vetenskapen, som rör sig med långt mera komplicerade naturföreteelser, än vind och regn, skall kunna förutsäga sociala tildragelser, sociala nygestaltningar, av någon som hälst art. Och så bör man icke förgäta, att de vetenskapliga forskarna äro människor, som alla andra, att flertalet tillhöra den besittande klassen och på grund därav delar dennas fördomar, och att slutligen många av dem stå i beroende förhållande till regeringen. Det var alltså omöjligt, att universiteten skulle kunna bliva födelseplatsen för anarkismen.

Liksom den allmänna socialismen och som varje annan social rörelse så blev också anarkismen född ur folket, och den skall endast bevara sin levnadskraft och bliva fruktbärande så länge den har känning med folket.

I alla tider hava två varandra bekämpande strömningar gjort sig kännbara i det mänskliga samhället. Å ena sidan massans, folkets, skapande av ett antal inrättningar under form av seder, vilka överhuvudtaget först göra ett samhälleligt sammanlevande möjligt, inrättningar som avsågo bevaktandet av freden, biläggandet av möjligen inträffande stridigheter, befrämjandet av allmänna strävanden. Vildens „stam", bykommunerna, handtvärksskrån, medeltidens fria städer, den internationella rättens fundament, som redan lades under den fria tiden, dessa och många andra inrättningar framsprungo icke ur lagstiftarnas pännor, utan ur folkets skapande kraft.

Å andra sidan fanns det altid trollkarlar, profeter, väderleksbesvärgare, undergörare, präster, kännare av gamla seder och anförare för krigiska horder, vilka ville tvinga folket att erkänna sin auktoritet. De slöto förbund med varandra och understödde varandra ömsesidigt för att kunna behärska folket, undertrycka det och hålla det i slaveri.

Det är klart att anarkismen kommit till uttryck i den första strömningen, att den represefnterat massans konstruktiva, skapande kraft, som utvecklat den allmänna rättens institution, för att skydda sig mot den maktlystna minoriteten. Med hjälp av denna folkets skapande kraft och konstruktiva värksamhet å ena sidan, och den modärna vetenskapen och tekniken å andra sidan söker den modärna anarkismen att skapa inrättningar, som skydda samhällets fria utveckling — detta i motsats till dem, som sätta sitt hopp till en lagstiftning, som är den regerande minoritetens värk. I denna mening har det i alla tider funnits anarkister och statstroende.

•

Vidare kan man av historien lära följande: även de bästa institutioner, också de, som ursprungligen skapats för värnandet av jämlikheten, freden och den ömsesidiga hjälpen, föråldrades och förstenades under tidens lopp. De förlorade sin ursprungliga betydelse, blevo maktmedel för en ärelysten minoritet och voro slutligen ett hinder för samhällets vidare utveckling. Med denna tidpunkt sammanfaller alltid revolterna från mer eller mindre isolerade individer. Men under det, att en kategori av dessa otilfredsställda endast sökte avskudda si gde gamla inrättningarnas ok (stammen, bykommunen, skrået) för att själva ställa sig utanför och över dessa institutioner, för att behärska sina medmänniskor och tillgodose sina egna intressen på deras bekostnad, eftersträvade en annan kategori dessa inrättningars förändring — som nade blivit en boja för utvecklingen — i det allmänna bästas intresse och sökte särskilt att störta auktoriteten, vilken — ehuru fremmande för dem — hade bemäktigat sig dessa institutioner.

Alla reformatorer — politiska, religiösa och samhälleliga — tillhöra den senare kategorien. Ibland dessa funnos alltid människor, som icke vill vänta tills medborgarna, eller också blott en del av dem, hade gjort sig förtrogen med deras idéer, utan uppreste sig mot förtrycket i större grupper eller enskilt. Sådana människor voro revolutionärer och man anträffar dem i alla tider.

Men de revolutionära uppträda sjelva i historien åter under trenne olika karaktärer. Den ena uppreste sig väl emot den herskande auktoriteten men sökte dock icke att avskaffa den, utan sökte själv att få tag i den. I stället för den makt, som blivit tryckande, sökte de att skapa en ny och lovade att tillgodose folkets intressen, ifall man gav makten åt dem. Dessa löften blevo mästadels givna med god avsikt, men senare alltid ofelbart brutna. På detta sätt uppstod cesarmakten i det kejserliga Rom, kyrkans makt i det första århundradet av vår tideräkning, diktatorernas godtyckliga styrelse i medeltidens stater till deras förfall. Denna tendens tillgodogjorde sig kungarna och zarerna, för att i slutet av medeltiden grunda sin makt. Tron på en folkets kejsare (en cesar) är ännu i dag icke död.

Men under samma tid gjorde sig också en annan riktning gällande. I alla tider, redan i

gamla Grekland, har det givits reformatorer och folkrörelser, som icke ville utbyta en regeringsform mot en annan, utan ville avskaffa alla auktoriteter. De förkunnade individens och folkets rätt och försökte att befria de av folket skapade inrättningarna från de makter som för dem voro främmande och skadliga. De sökte att skaffa folket spelrum, på det att folkets ohämmade alstrande uppfinningsförmåga skulle kunna gjuta nytt liv i den ömsesidiga hjälpens och det ömsesidiga skyddets gamla institutioner, som förmådde anpassa sig efter de nya behofven. I den gamla grekiska historien och i medeltidens republiker (Florens, Pskov, och många andra) finna vi talrika exempler på denna kamp. Det fanns således i alla tider ibland reformatorerna och revolutionärerna, jakobiner och anarkister.

*

Det förflutna uppvisar till och med stora, mäktiga folkrörelser med anarkistisk karaktär. Hela byar och städer förklarade sig principiellt mot all regering. De uppreste sig mot dess organ, mot domstolarna och lagarna och förkunnade den högsta människorätten. De förnekade alla skrivna lagar och påstodo, att en var måste regera sig efter sitt eget samvete. De sökte att grunda ett nytt samhälle, som vilade på jämlikhetens, den fulla frihetens och arbetets princip.

I kristendomen, som uppblomstrade i Juda under Augustus Cæsar och upphävde sig mot de romerska lagarna, den romerska regeringen och de romerska sederna (eller rättare osederna) låg en god del anarkism. Men i allmänhet urartade den till en rörelse av rent kyrklig natur, som tog exempel efter den gamla judiska religionen, ja till och med från det kejserliga Rom, förnekade sin anarkistiska karaktär, tillegnade sig den romerska regeringsformen och blev under tidens lopp huvudstödet för statsmakten, slaveri och förtryck.

Också vederdöpare-rörelsen, vilken egentligen inledde reformationen och gjorde den til en värklighet, innehöll en anarkistisk kärna. Men Luthers anhängare, som förbundo sig med furstarna emot de revolutionära bönderna, kväfde denna rörelse genom massmord bland bönderna och „pöbeln" i städerna. Reformationens moderata flygel degenererades steg för steg och slöt slutligen med sitt samvete och med staten den kompromis, som i dag går under namn av protestantism.

Anarkismen har således sitt ursprung i folkets konstruktiva, skapande värksamhet, den kraft som utvecklade samtliga de institutioner som fordrades för samhällslivet, och är en protest mot det yttre väldet som inkräktat dessa inrättningar. Genom denna protest sökte den att skaffa fritt spelrum för folkets skapande värksamhet, så att detta, utrustat med ny kraft, kunde grunda de nödvändiga nya institutionerna.

Anarkismen har framsprungit ur samma kritiska och revolutionära protest som väckt all socialism till livs. Men en del socialister har endast nått till kapitalets negation, till förkastandet av ett samhälle, som vilar på arbetets underkuvande genom kapitalet. Här hava de gjort halt och hava icke förklarat sig emot det, som utgör kapitalets värkliga styrka — staten och dess huvudsakliga stöd: centralisationens princip, lagen, som alltid blir stiftad av en minoritet till fördel för minoriteten och domstolarna som huvudsakligen blivit skapade till försvar för auktoriteten och kapitalet. Anarkismen stannar icke med sin kritik inför någon av dessa inrättningar. Den riktar sig icke allenast emot kapitalet, utan också mot dessa kapitalets starkaste stödjepelare.

Socialismen.

—o—

Vort lille Land er de udviskede, de taagede Begrebers nivellerede Virkefelt, de vaklende og svage eller manglende Viljers raserede Domæne. Selv blandt de mest oppositionelle Elementer, hos dem, der føler sig staaende i den skarpeste Modstrid til alle sociale Omgivelser — hvilken Modstrid naturligt burde afføde den største Stejlhed og den ubøjeligste Energi —, selv hos disse findes i udpræget Grad de nævnte Væsensmærker, de revolutionære Tilbøjeligheder er uden Kraft og Brod, er ligesom opbyggede paa en Basis af Veghed og Slaphed.

Hvad er Grunden til dette triste Faktum?

Ja, Landets geologiske og geografiske Struktur spiller i denne Forbindelse en meget væsentlig Rolle. Et Lands Natur sætter sit afgjorte Præg paa Folkekarakteren. Lidet rimeligt er det at mene, at der af et Lands flade og intetsigende Jordbund skulde fremvokse klippefaste Viljer eller impulsive, energiske og storladne Individer. Saadanne vil altid være de lysende Undtagelser, der bekræfter den triste Regel.

Men er Jordbunden saaledes ude af Stand til at virke befrugtende i nogen Henseende, eller til at frembringe noget individuelt Særpræg, da bliver det saa meget nødvendigere at fæste sin Opmærksomhed ved Arten og Omfanget af de Rørelser, der paa det aandelige Omraade udefra skyller ind over Landet og gør sin Indflydelse gældende.

Den stigende Kultur og dermed følgende voksende Oplysning, har alt i mange Aar ude i Samfundene præget de lidende og undertrykte Befolkningslag, har aabnet Proletariatets Øjne for Kapitalismens Meningsløshed og Uretfærdighed og har underbygget de stedse voksende Krav om et andet og bedre Samfundssystem.

Disse Krav er i Tidens Løb blevne fast formulerede og udarbejdede i Enkeltheder, har faaet videnskabelig Til- og Omdannelse, saa de nu fremtræder som en Verdensbevægelse under Navnet: Socialismen.

Ved at undersøge Socialismens Væsen og Værdi, viser det sig desværre, at Grunden til dens rivende Fremgang i de senere Aar maa søges i den uhyggelige Omstændighed, at den paa Trods af sine revolutionære Kilder er gledet over til at bygge paa de konservative Instinkter i Menneskenaturen og altsaa i Virkeligheden fornægter og modarbejder sit oprindelige, dybt proletariske Udspring.

En Undersøgelse af Socialismens moderne Grundsætninger beviser Rigtigheden af denne Paastand.

Det fundamentale i den socialistiske Lære er Teorien om, at ikke Mennesket selv, men derimod de til enhver Tid givne økonomiske Forhold udelukkende har været bestemmende for alle menneskelige Handlinger, for Samfundets hele Udseende og for dets bestandige Omdannelse.

Det skal villigt indrømmes, at »Forholdene« altid er af væsentlig og ofte bestemmende Indflydelse; men Socialismens store og skæbnesvangre Fejlsyn er, at den ganske underkender Individets Magt, at den sætter en upersonlig Magt som uindskrænket Hersker over Mennesket og at den forveksler Begreberne Aarsag og Virkning.

Lad os billedligt belyse Spørgsmaalet.

Naar man befinder sig ombord paa et Skib kan det vel med Føje siges, at Fartøjet er det bærende, det fundamentale for vor Eksistens; men det maa derfor ikke glemmes, at Liv og Velfærd i lige saa høj, eller endnu højere, Grad afhænger af Kurs og Manøvrering, hvilken udelukkende bestemmes af det personlige Initiativ; ligesom selve Skibet, dets Oprindelse, Bygning og Konstruktion kun er et Foster af den skabende Tanke, er det praktiske Udslag af Menneskehjærnens kulturelle Virksomhed.

Hvad bliver nu Følgen af Socialismens Paastand om, at Skibet eller »Forholdene« er den altbeherskende Guddom, som intet Hensyn tager til den menneskelige Vilje? Ja, ganske naturligt bliver Resultatet, at man opgiver at foretage sig nogetsomhelst, da det ingen Nytte er til. Man lader staa til, driver hjælpeløst og energiforladt for Vind og Vove og den individuelle Foretagsomhed giver sig kun Udslag i, at man udsøger sig den luneste og behageligste Krog, hvor intet forstyrrende formaar at gribe ind i den permanente Søvn.

At denne Opfattelse af Socialismen som en fremskridtsfjendtlig Lære er rigtig, viser de praktiske Udslag, den har givet sig i de forskellige Lande.

Overalt er der vokset store socialdemokratiske Partier frem paa den socialistiske Læres Grundlag, og disse Partiers Opgave, som burde være hurtigst at omdanne Forholdene, er bleven efter bedste Evne at tilpasse sig disse, i Overensstemmelse med den socialistiske Læres falske Grundsyn.

Altsaa: Socialismen, som i sin første Oprindelse var de undertryktes kvalfyldte Skrig om Retfærdighed og Menneskeret, har i Kraft af sine moderne Læresætninger udviklet sig til at blive en Kapitalismen understøttende og dermed proletarfjendtlig Bevægelse.

Det er derfor paa Tiden, at de Revolutionære gør Skridtet fuldt ud og erklærer Kamp mod den altødelæggende Socialisme, de virkelig samfundshadende Elementer frigør sig for det socialistiske Pløre og den idiotiserende Frase om »Forholdenes Magt«, disse Forhold, som slet ikke er andet end vore egne og i Særdeleshed vore Forfædres Ideers og Tankers praktiske Udslag.

Kampen mod Kapitalismen skal og maa naturnødvendigt medføre Kamp mod dens Forbundsfælle Socialismen, med sine menneskefjendske, religionsmæssige Dogmer.

Alt for længe har Socialismen faaet Lov at brede sig som en snigende, aandelig og materiel Lupus, der hærger og skamskænder Proletariatet. Tyngdepunktet i Bevidstheden maa føres fra »Forholdene« til den menneskelige Vilje og Forstaaelse, til Anarkismen, som alene formaar at revolutionere Samfundet og at skabe sunde, fri og menneskelige Livsvilkaar for alle.

Derfor: Bort med Socialismen!

Leve den revolutionære Vilje!

J. M.

Humanitet eller Ret?

—o—

Hvis vi har et aabent Øje og lydhøre Øren vil vi snart have Fornemmelsen af, at vore Bestræbelser tidt og ofte slaar ind paa en Vej, der vil føre os ud i et bundløst Svælg, naar vi ikke tidsnok opdager, at det dragende Lysskær ikke var andet end Lygtemænd og aiværger Ulykken ved at bøje af til Siden. I Flæng tager jeg en enkelt af disse Bestræbelser under Behandling, den har det Fortrin at være almen yndet og forvrænget, saa at Resultatet af Bestræbelsen eller Følelsen kun bliver et Skyggebillede og aldrig en levende Virkelighed i Overensstemmelse med Begrebets væsentlige Kærne.

Humanitet kender vi jo alle, thi alle er det bleven lært at være human, alle strutter af Humanitet. Vort Samfund vrimler ligefrem af humane Institutioner, humane Love, humane Mennesker. Særlig af de sidste findes der en Overflod saa stor, at vi løber en Fare for at kvæles af al den megen Humanitet. Fyrster, Fabrikanter, Embedsmand og Menigmand, Kapitalister og Arbejdere, alle vil de have Ord for at være humane og tror at de er det. Fyrsterne, naar de paa Skrømt afholder Fredskongresser og Voldgift, alt imedens de ruster febrilsk til Fædrelandets Forsvar. Pengematadorerne udnytter de finansielle og produktive Virksomheder med saa stor en Nænsomhed, at Tusinder og atter Tusinder maa bøde med Liv og Lemmer for det. Nye Videnskaber, nye Lærdomme dukker op Side om Side, næsten alle gaaende ud paa at blænde ved deres humane Tankegang og Forklaringen om Misforholdet Menneskene imellem. Men vidunderligt nok! Den mest humane af dem alle er dog Arbejderen, Proletaren. Han lader sig udbytte og kujonere paa alle mulige Maader til daglig og er alligevel aldrig gladere, end naar han kan underskrive Vedtægter og Kontrakter, der forhindrer Forstyrrelser i Samfundets Gang, Forstyrrelser, som vilde have saa umaadelig meget at betyde for ham, men Humaniteten forbyder det.

Er nu Menneskene saa humane, saa er deres Institutioner det ikke mindre, lige meget om vi betragter den ene eller den anden; de ligner hinanden paa en Prik. Alt er beregnet paa at presse saa megen Humanitet ud af hverandre som muligt, saa at denne ikke længere kan betragtes som en naturlig Medfølelse men er bleven en vammel Medlidenhed, en Alliance med Uretten. Netop som saadan ytrer den sig i de forskellige officielle Institutioner, overalt gør det samme Magtforhold sig gældende. Har man Magten, saa har man Retten og ellers har man Uret, og just her havde der været en Opgave for Humaniteten som Bindeled mellem Magt og Retsforholdet. Det vil sige, at i det nuværende Samfundssystem, hvor en Ret ikke kan dokumenteres tilstrækkelig sort paa hvidt og vore saakaldte Love ikke levner Individet nogen Ret, her skulde Humaniteten være traadt til som fuldgyldigt Bevis for Menneskeretten.

Men hvorledes skulde dog ogsaa, i et saa udpræget Klassesamfund som det kapitalistiske, Humaniteten kunne undgaa at faa stærke Tendenser i Retning af Uretten? Hvordan skulde vel ogsaa den Besiddende, den Rige, kunde føle med dem, der intet ejer, med den Fattige? Det vil sige, man paastaar jo ganske vist, at naar man giver efter bedste Evne, en Understøttelse eller en Almisse, som man meget ofte kan betegne dette, saa er man human. Men prøv nu en Gang denne Paastand. Bliver den modtagende, foruden at ydmyges, ikke berøvet sin gode Ret, Retten til selv at erhverve fra Naturens Bord det, han behøver? Sætter Giverne ikke med deres Gaver et Gærde for denne naturlige Ret? Hvis ikke, da maatte de jo i human Forstaaelse være med til at aabne Vejen for de underste Samfundslag med Adgang til alle Livets Goder, i Lighed med dem selv. Har vi hørt noget lignende? Jeg tror det næppe. Naar vi da tænker paa, at de mægtige endnu en Gang er bleven en Nydelse rigere ved vor Armod og Dumhed, da maa virkelig vor Menneskefølelse stejle og give slig Humanitet Dødsstødet, thi da er den bleven til Uretfærdighed for det store Flertal af den menneskelige Slægt. Ser vi lidt nærmere paa vore Institutioner og vore Love vil vi da ogsaa finde, at de Hensyn, der bliver taget til Individet, har intet fælles med sand Humanitet eller Medfølelse, men udelukkende er baseret paa at høste en eller anden Fordel derved fra Individet. Til Ekspl.: I Skolerne er Undervisningen bleven mere rationel og udvidet til flere Grene, ganske simpelt fordi man behøver bedre udviklede, mere kyndige og alsidig uddannede unge Mennesker, hvis de skal kunne følge med i den rivende tekniske Udvikling. Man øver sig i Idræt og Sport og understøtter den fra Regeringens Side for at faa sunde og kraftige Individer i sin Tjeneste, med forskellige Formaal for Øje, deriblandt det, at opretholde Regeringen. Særlig paafaldende for vor Kultur er disse mange forskellige Velgørenhedsfester; findes der vel et Gran af human Mening deri, at man paa Basis af andre Menneskers Ulykke fester og morer sig, ja endda vinder Popularitet og Anseelse ved det? Og hvad andet er det vel der gøres? Hvad andet er det, end at man for nogle Adspredelsers Skyld, tilsat et Par Øres Godgørenhed, tramper den sidste Gnist af Menneskeværd ihjel hos de fattigste af de fattige?. Hvordan man end vender og drejer det, stadig kommer man til samme Resultat, at sand Humanitet grænser saa nær op til Ret, at det er umuligt i det nuværende Samfund at haandhæve den. Først i det frie Samfund vil Humaniteten faa sin store Betydning, idet den for Menneskets Vedkommende vil krystallisere sig som den soleklare Ret, den fuldkomne Frihed, men anvendt paa alt andet levende kommer til at spille en ikke saa lille Rolle som forædlende Faktor. Vort Krav, vor Fodring kan derfor aldrig lyde paa andet end Ret, Ret og atter Ret. Tilkæmper vi os Retten, saa øver vi sand Humanitet mod os selv og alt andet levende.

M. Blume.

Modet er Livsnerven i alle vore bedste Egenskaber; de sygne hen uden det; mangler man Mod, mangler man ogsaa Klogskab. At prøve, eftertænke, beregne, overveje, det er vigtigt — ganske vist — men saa gælder det at beslutte sig og handle, uden at se tilhøjre og venstre, hvorfra Vinden blæser og om der er truende Skyer i Nærheden.

Franz List.

Hvor længe?

—o—

Arbeidere! hvor længe skal de mæskede privatkapitalister faa lov til at gjøre livet til en tortur for os? Hvor længe skal vi lade os tyranisere av konger, keisere, paver og blodsugende aktieselskaber? Hvor længe skal vi lade os narre og skræmme av præster og profeter? Hvor længe skal vi endnu lade os bestjæle av samvittighedsløse jobbere? Hvor længe skal vi se vore kjære lide sult og nød, midt i al den overflod, som findes? Hvor længe skal vi overlade til en liden begeistret flok av kammerater at kjæmpe mod tyraniet? Hvor længe vil vi endnu være en stum, lidende flaareflok, en ligegyldig, forslavet masse? Hvor længe skal »herrerne« faa trampe vor ret og vor lykke i grus? Hvor længe vil I vente, kammerater, før I griber til vaaben og knuser eders vanærende lænker? Hvor længe vil I vente, før I fordrer jer soleklare ret? Hvor længe vil I lide og taale, bære jert kors og sukke mod døden? Hvor længe vil I vente, før I fordrer forskud paa saligheden?

Ja, hvor længe?

Werenskjold.

Anarki.

—o—

Anarki! et Rædsels Væld,
Kaos, vild Forvirring, Blodets Strømme,
dunkle Taager, Fantasiens Drømme,
Vanvids syge Tanke-Smæld,
det er alment: Anarki.

Daaren satte det som Maal, —
langt fra Døgnets travle Hverdags-Færden,
fjærnt i Utopiens drømte Verden,
skabt ved Mord, ved Brand og Baal
— saadant er hans: Anarki.

Fusentasten bær' dets Navn,
luestærkt paa blodbestænkte Fane,
Tyven under den kan Godset rane,
indtil Barbariets Havn
naas igennem Anarki.

— — — —

Du spidsborgerlige Nar!
vid, at dine hjærnesvage Tanker
trælletvundne er til Fordoms Anker,
Slavesjælen hæftet har
Rædslens Gys til Anarki.

Vid, at netop Kaos' Gru
breder sig bag Loven. Samfundsorden
er Forvirrings Værk i Slave-Horden;
Statssystemets Vanvid nu
føder Trang til Anarki.

Vid, at Liv i Tusindtal
knuses mellem Mølleværkets Stene
af Profittens Gud, som raader ene.
Et saa grusomt Mandefald
bygger Bro til Anarki.

Vid, du Kapitalens Træl,
at det Kaos, hvorfor Sindet bæver,
er vort Nutidsliv. Fornuften kræver,
kæmpe maa vi til vort Held
for Kulturens Anarki.

Li—ping.

Nogle Alvorsord til Kvinderne.

—o—

Nu har I altsaa faaet den kostelige Gave, den kommunale Valgret, og det er jo kun et Tidsspørgsmaal, naar I ogsaa erhverver jer den politiske Valgret. Mange af jer viser en Iver og en Begejstring, som var en bedre Sag værdig, ikke blot I, som sidder lunt inden Døre og derfor vil stemme for, at alt skal være som hidtil, men — desværre! — ogsaa I, som mærker, hvordan Skoen trykker og Sulten piner, I, som ofte mere end Mændene maa lide under de elendige Samfundsforhold og ser eders Børn sygne hen uden tilstrækkelig Næring. I har ladet jer forlede af eders Mænds Interesse for Valgretten, af Socialdemokraternes Lovprisning af Stemmeretten som det udmærkede Vaaben til at tilkæmpe jer bedre Samfundstilstande. I har spejdet efter Hjælp, og man — de konservative, liberale og socialdemokratiske Partier i skøn Forening — har givet eder Stene for Brød.

Det er skønt og herligt at kæmpe sammen, Mænd og Kvinder, kæmpe for et fælles Maal; men jeg er bedrøvet over at se al denne Iver og Begejstring for saa ringe en Sag.

Svar mig ærligt: har disse Mænd, dine Brødre, udrettet noget ved at være med og gjort Brug af deres Valgret til Rigsdag og Kommune? Har de Mænd, de har faaet Valgt ind, udrettet noget? Er Arbejdsløsheden blevet mindre? Nej, tværtimod, den vokser Aar for Aar! Sulter Folk mindre nu end før? Har du set noget til, at dine stakkels Søstre Syerskernes Kaar bliver bedre, at Kapitalens Udbytning af Arbejderne bliver mindre fræk, at Uret og Vold fra de regerendes Side mod de Besiddelsesløse tager af, fordi du faar Lov til med Aars Mellemrum én Dag at afgive din Stemme (og Resten af Tiden sove) paa en eller anden Frasemager eller Levebrødspolitiker (thi det er Resultatet af det politiske Systems Indvirkning paa de Mænd, der gaar ind i det politiske Liv, er de end nok saa ærlige af Sind og Vilje, naar de gaar ind i Rigsdagen eller Kommunen), en Mand (eller Kvinde), som du betaler for at bestemme for dig og tusinde andre, lave Love og udskrive Skatter. Og hvis du nægter at underkaste dig de Love, han laver, er han atter den af dig valgte og betalte Autoritet, der direkte eller indirekte understøtter Politiets Bestræbelser for at haandhæve Lovene og faa dig til at adlyde.

Hvordan er det politiske Liv, som du længes efter at deltage i? Det er fuldt af Kompromiser, Alliancer, Gaaen paa Akkord og Slaaen af paa Ideerne, af Intriger og Overenskomster med Modstanderne.

Du Kvinde, som mere end Manden har bevaret din Retfærdighedsfølelse, hvordan kan du deltage i et Liv, som er saa uretfærdigt? **Hvis du vil kæmpe mod de bestaaende uretfærdige Tilstande, maa du bekæmpe Staten, men ved at deltage i Statens Styrelse, hjælper du med til at opretholde de uretfærdige Tilstande.**

Nej, det politiske Liv forsumper og fordærver dem, der deltager i det. Hvem af jer kender ikke nogle af de Mænd, der nu sidder i Rigsdagen, i Begyndelsen besjælede af en hellig Iver og ærlig Vilje, men snart forsumpede af det politiske Livs Intriger. Før hørte du ham tale mod det uretfærdige Samfund og for den kommende Revolution; og nu ser du ham rolig og beregnende, rævelumsk og diplomatisk, dybt inde i Intrigespillet, følgende Partiet i tykt og tyndt, som den gode, trofaste Partifælle, højlydt rosende sit Parti, naar det ved at slaa af paa andre Punkter har tilsjakret sig en lille Lov om Indskrænkning af Børnearbejdet eller en lille Toldnedsættelse paa Sukker.

Deltagelse i det politiske Liv luller Menneskenes selvstændige Virksomhed i Søvn. Du undergiver dig en andens Vilje, naar du overlader andre at bestemme over dig; og samtidig gør du dig til Medskyldig i Fabrikationen af denne ugudelige Mængde Love, hvorom det bedste, der kunde siges, vilde være, at de ikke var det Papir værd, hvorpaa de var trykt, hvis ikke den bitre Sandhed var den, at de som alle Love er uretfærdige, fordi de laves af dem, der har Magten, og rettes mod de undertrykte.

Nej, hvis du vil have noget gjort, vent da ikke paa, at andre skal gøre det for dig, gør det selv straks. Dette er **direkte Aktion,** direkte Handling af fri, selvstændige Mennesker, Kvinder som Mænd. Al Deltagelse i det politiske Liv gør magtgridsk og pengebegærlig. Mærker du ikke den kolde, beregnende Magtbrynde, der lyser ud af Politikerne. Er det nødvendigt at nævne Eksempler? Vort Land er saa lille. Vi kender snart alle hinanden, og de sidste Aar har givet tilstrækkelige Eksempler. Hver Dag bringer Bladene Beretninger om den rent ud kyniske Maade, paa hvilken Politikerne er tilfals, nogle for rede Penge, andre for gode Embeder, Ordener, Ære eller Magt. Vi behøver altsaa ikke at gaa til Udlandet for at hente Eksempler.

Saadanne Mænd vil du lade bestemme for dig, saadanne Mænds Vilje vil du underkaste dig! Indvend blot ikke, at der er hæderlige Undtagelser. Systemet vil i kort Tid smitte dem med sin Fordærvelse.

Denne vilde Jagt efter Penge og Magt har Mændene fra Forretningslivets hensynsløse Konkurrence overført paa det politiske Liv. Det ses jo, at her er noget at gøre. Hvad der nu om Dage naas ved Penge og Protektion, ved at være gode Venner med en Minister, en Rigsdagsmand eller en Rigsdagsmands Fætter, er rent ud forbløffende!

Du, Kvinde, du, som endnu kan gribes af Begejstring og Medfølelse, du, som endnu har bevaret en Del menneskelig Følelse, tror du, du vil kunne holde dig fri for denne smittende Magtbrynde? Historien har ofte givet Eksempler paa, at Kvinder, der er kommet til Magten, er blevet rene Uhyrer af Grumhed og Undertrykkelse. Sagen er den, at **Besiddelsen af Magten forraaer Menneskene!**

Er det saadanne Følelser, du vil fremelske?

Er det saadanne Tilstande, du vil forværre?

Nej, du, som i Modsætning til Manden, hvis Følelser er bleven afstumpede ved de idelige Intriger og Gaaen paa Akkord, endnu har Længsel efter at kæmpe for Sandhed, Frihed og Retfærdighed, og kan begejstres derfor, du kan ikke nøjes med et saa ringe Maal at kæmpe for!

Tænk over den Ting og overvej, om det ikke, da Politiken ikke blot er unyttig, men skadelig, da den gør Menneskene uselvstændige og skaber en hel Hær af Magthavere, da den forsumper og fordærver Mandens Følelses- og Tankeliv, om det da ikke var bedre, at den Lighed, du saa ivrigt stræber efter mellem ham og dig, kom paa den Maade, at han gav Politiken og al dens Gerning og al dens Væsen en god Dag, og at du hjalp med til at gøre ham ked af det politiske Liv, saaledes som Anarkister og Syndikalister gør det nu — **ved af al Magt at faa ham til at afholde sig fra at stemme!**

Den fortvivlede Kamp for Brødet gør, at mange Kvinder lever sit Liv uden Sans for aandelige Interesser. Men om ét behøver hun ingen Oplysning, ikke engang af sin Mand eller sin Broder — at Samfundsforholdene i Bund og Grund er uretfærdige og at der maa ske en Forandring. — Selv kan hun gøre lidt dertil, saavist som hun er bedre skikket til Kampen, naar hun ikke til Slidet og Slæbet ogsaa skal føje Barnefødsler hvert eller hvert andet Aar. Hvad hjælper de næsten hvert Aar opdukkende Børneplejeforeninger? Mens Græsset gror, dør Hesten. Vi maa til Sygdommens Rod, Kapitalismens Omstyrtelse. **Men bedre skikkede til Kampen ved Mandens Side er I, naar I ikke er svækkede ved idelige Svangerskaber og Barnefødsler.**

Mangt et Ægteskab, mangt et frit Forhold er under det knugende Tryk af Fattigdommen nu om Dage saa som saa. Men ogsaa her begynder det at lysne. Der findes Ægteskaber og fri kammeratlige Forhold mellem Mand og Kvinde, mellem fribaarne Mennesker, som uden at vide af det og uden at ville være ved det, repræsenterer det, som vi tænker os som Idealet, en Slags kommunistisk-anarkistisk Gruppe, hvor der ikke er Herrer eller Trælle, hvor der hersker kammeratlige Forhold og hvor de brutale Egenskaber, som Manden fører med sig fra Forretningslivet og Politiken, uvilkaarlig mildnes. Jeg tror, at fra jer vil en renere, friskere Aand komme ind i Kampen, ikke for at svække den, men for at tilføre den friske Kræfter, ikke for at understøtte Staten, men for at unddrage Staten Støtte ved at undlade at stemme, ved at hjælpe med til at isolere den, boykotte den — derved vilde den sygne hen, skrumpe ind, dø af Mangel paa Næring. Denne Kamp, denne Sag er ingen Magtsag, men en Kamp for alles Frihed. —

Jeg mener ingenlunde, at eders Virksomhed skal være udenfor Hjemmet, skønt ogsaa her kan gøres meget, hvad

jeg senere skal omtale. Men naar eders Øjne er aabnede, vil I se, at tusinde Gange bedre end at arbejde for Stemmeretten er det at hjælpe med til at skabe bedre Vilkaar for alle eders Søstre rundt omkring paa Systuer og Fabrikker, hvoraf mange er udbyttede meget værre end Mændene nogensinde har været det. Selvfølgelig kan kun Kapitalismens Kuldkastelse helbrede disse Forhold, men her er det netop Kampen staar, den Kamp, som **Syndikalister** og **Anarkister** fører i vor Tid med de forskellige Kampmetoder, for at forberede Vejen for den sidste Kamp, **Generalstrejken og Overtagelse af Produktionen. Her burde Arbejderkvinderne, hver i sit Fag, virke for en revolutionær syndikalistisk Opfattelse med Dannelse af Grupper indenfor de forskellige Fag.** Og andre Kvinder burde træde til med Hjælp og Understøttelse ved Streiker, ved Sympatistreiker, Dannelse af kooporative Foreninger o. s. v.

Men i Hjemmet, hver i sin Kreds, kan Kvinden virke for Sagen, imod **Fordomme** og **det moralske Slaveri.**

Jeg behøver ikke at minde om den grusomme Foragt, hvormed der endnu ses ned paa en ung Kvinde, der har begaaet den Forbrydelse at blive Moder uden Præstens og Borgmesterens Medvirkning. Kvinderne er værre end Mændene i den Henseende.

Hvor megen Misundelse, hvor megen Skadefryd, hvormange Intriger er der ikke mellem Kvinder. Hvem kan opregne al den Tortur, alle de Trusler, Kvinder udøver mod Kvinder, af Fordomme, af Skinsyge, Forfængelighed, Uvidenhed, manglende logisk Sans o. s. v.

Hver fri Følelse foragtes, hver Tanke, der ikke følger den borgerlige, moralske Lovvej, bliver trykket ned. Mod alt dette burde Kvinden, den fri Kvinde, virke ved direkte Aktion i **Ord og Gerning.**

Endnu paa et vigtigt Omraade kunde Kvinden virke ved direkte Aktion, det er mod **Krigen.**

Virk hvor I kan mod denne, den grusomste af alle Fordomme, at Mennesker drager ud og slaar deres Brødre ihjel. Virk for at afbryde al Forbindelse med de maskeradeklædte Herrer, der kaldes Officerer, hvis Formaal er at dressere deres Brødre til, i Tilfælde af Krig, at skyde paa andre Soldater, ligeledes dine Brødre, som intet ondt har gjort dem, men som ogsaa er dresserede til Morderhaandværket.

Alt dette er direkte Aktion, og det er, i Modsætning til den politiske Humbug, det, der skal føre os mod det kommende fri Samfund.

Rolf Hammer.

✯

Socialisterne kan ikke begribe, at Individets Frihed er en nødvendig Betingelse for Folkets sande Frihed.

Emil Henry.

✯

Krig og Ungdom.

o

— — Usle, halvtaibladede Træer skutter sig i Efteraarsvinden over den sure, sorte Jord — —

Han læner sig til Gelænderet om Massegraven ved Dybbøls Skanser, og en fjærn Susen af hine Tiders blodige Drapa synes at naa Vandrerens melankolske Sind: hine frygtelige Timer, hvor Luften var Brag og Ild, og hvor Raab og Trommers Hvirvlen og Trompeters Skratten blandede sig med Skrigene af de Døende og Saarede, der lemlæstede faldt i deres Blod, Bryst mod Bryst, Arm i Arm, eller Øje mod Øje og Tand mod Tand — thi her er ogsaa Grave, der melder om, at paa dette Sted grov man danske og tyske Soldater sammen i Kalkjorden, thi saa fast var de filtret ind i hinanden i den sidste rædselsfulde Kamp, at man ikke vilde kunne skelne Tyskere fra Danske, der var kun sønderrevne og lasede Uniformer, og Lemmer og Kød og Blod, hvor ingen kunde kende Ven fra Fjende!

Saa megen Ungdom, saa mange Taarer, saa meget spildt Haab, saa mange Skæbner ihjelslagne paa denne lille Plet!

Der skal — i hvert Fald i denne Efteraarsdags Graavejrsbelysning — meget Krigerblod, eller i det mindste et stort, mægtigt Land i Baggrunden, for at man kan faa andet end bedrøvet Tomhed op i Sindet. En Lazareth-Stemning!

Og saa den egenkærlige Husvalelse afhvor smaa mange af de »store« Sorger og Bekymringer er mod de Lidelser, som Taarepilen her hvisker om. Hvem kender det ikke som en Trøst i tunge Tider, at jage bort fra de beboede Vaaninger og ud i Ensomheden under Stjernerne... en sort, diamantprydet Nat .... og skue mod alle disse himmelske Lys og deres glansfulde Uendelighed, indtil man hygger sig i Intetheden ved sin egen jordkrybende Smaalighed og Pinsel! Her staar jeg nu ved en Dødens og Lidelsernes Stjernehimmel — en Stjernetaage af Smerter, en Mælkevej af Sorg og Tilintetgørelse — herover tindre usynlig en Hærskare af Hæderens Stjerner, der sagtens kan trøste for de smaa, dagligdags Bagateller ...

Om der end aldrig bliver skønnere Kors over disse Grave, om der end aldrig bliver rigere Hegn om denne Kirkegaard, end at enhver Hund fra Vejen kan snuse derind — maaske er det allerbedst saaledes, evig vil alligevel Stjerneilden lue over Massegravene ved Dybbøl Banker!

— — Saaledes lød Skildringen af hans Minde dernede fra Dybbøl! — —

I disse Dage møder unge Mænd paa Kasernerne og trækker i Morderdragten; gid de, efter Læsningen af denne Artikel, maatte være aareladet af den Antimilitarismens Aarelader, som giver Mennesket sund Dømmekraft!

Thi en skønnere Tro har vel Ungdommen om Livet, end den, at lade sig slagte paa en Krigsskueplads.

Lad mig til Slut citere nogle Linier af D r a c h m a n n; han skriver om Krigen:

Vi sættes paa Scenen som Gladiatorer,
saa spiller det nationale Orkester,
og saa gaar det løs med Huggen og Stikken,
og saa begraves de blodige Rester.

Men D u kan tro, der vil komme en Perse,
og D u kan tro, der vil blive et Bulder,
Alle som en vil vi da give Mode
Tyske og Engelske, Skulde mod Skulder.

Vald. Ahrnell.

Vor Kamp og Majdagens Betydning.

o

Vor Kamp, vor egen Frigørelse, hvem vilde ikke gerne være med til at udføre et godt Stykke Arbejde for denne vor egen Sag; sikkert mange, mange. Og mange var det, der har ofret Lykke og Sundhed, ja Livet med, for at føre den Sag til Sejr. Men hvor vidt naaede de? Hvad var Resultatet af deres Anstrengelser? Om vi tog alle smaa Reformer paa nært Hold og saa paa dem, maatte vi alligevel tage Luppen til Hjælp for at finde et eneste Fremskridt, en eneste Fordel. Vor Kamp, Kampen for en bedre Tilværelse baade materiel og intellektuel, Kampen for Livet, hvor mange er ikke bleven begejstret for den og har viet hele deres Liv for denne store, herlige Opgave. Skuffelser, bitre Skuffelser, var deres Lod. Uforstaaende, maabende, stirrer Hoben paa dem, hovedrystende og forsigtig overvejende gaar de deres Vej. Nej, det kunde de dog ikke være med til. Hvad vilde det da ogsaa sige, dette med direkte Aktion, Generalstrejke, Sympatistrejke, Sabotage og alle disse forskellige Vaaben, en virkelig rationel Kampmetode forudsætter som anvendelig i Klassekampen. Og Klassekampen? Havde de ikke indsat Repræsentanter i Rigsdagen, i Landstinget, i Kommunen, allevegne hvor de kunde komme afsted med det? Havde de ikke paalagt dem nu at arbejde rigtig flittig for deres egne, for det arbejdende Proletariats Sag? Havde de ikke paa denne Maade sikret sig, at den sociale Revolution fuldbyrdedes ad fredelig Vej, med Lovens Stempel paa? Jo saamænd havde de saa, de havde rigtignok gjort det altsammen i tredive Aar og længere til; i en hel Menneskealder havde de praktiseret det, og bare de hang vældig i gik det dem da ogsaa nogenlunde taaleligt endda, naturligvis paa Arbejdstidens og Arbejdsløshedens Bekostning. Arbejdsløsheden, ja den var drøj, men det var jo en naturlig Frugt af Kapitalismen og de kunde ikke afværge den før deres Repræsentanter var Flertal; men naar det var opnaaet, ja da oprandt sikkerlig ogsaa Arbejdernes Guldalder.

Saadan ræsonnerer det store Flertal af den arbejdende Klasse, indtil en god Dag deres egne Repræsentanter erklærer sig ude af Stand til at gennemføre noget til Fordel for dem. Otte Timers Arbejdsdagen staar som et skønt Ideal for vor Stræben, men Tiden egner sig foreløbig ikke til dens Gennemførelse; thi Arbejderne er ikke modne endnu til at indføre det socialistiske Samfund. Vi maa altsaa finde os i den Kalamitet, vi kalder for Arbejdsløshed, indtil videre med Besindighed og Ro, det gavner os bedst; bare rolig, rolig. Saaledes er deres Tale, ad fredelig Vej har været deres hele Stræben, og derfor er vi der, hvor vi er, paa akkurat samme Plet som for saa og saa mange Aar tilbage. Som om man nogensinde kunde opnaa sin Ret, sin Frihed, uden Kamp? Kamp og ikke Fred er Mindretallets Stræben, og de har ejheller ligget paa den lade Side for at gøre deres Mening gældende; men langsomt gik det, thi de var kun et lille Mindretal til en Begyndelse; men lidt efter lidt erkendes det af flere, at saadan som det nu er, kan det ikke blive ved. Og højere og kraftigere bliver Røsterne in-

denfor det brede Arbejderlag om tidssvarende Kamp og tidssvarende Vaaben til Opnaaelsen af menneskelige Tilstande. Forstaaelsen af, hvordan det opnaas, er ved at vaagne. Den er bleven levende. De forskellige Midler diskuteres og Misfornøjelsen over, at Ledelsen lader dem upaaagtet, spores tydelig.

Netop nu, da vi har overstaaet Tyveaarsdagen for 1ste Majfesten, netop nu bør vi tale højt om vor Kamp, vore Vaaben, thi ogsaa 1ste Majs Arbejdshvile er et Vaaben, et Stykke af vor store Frihedskamp, en direkte Aktion, som Udbytterne frygtede saa ubændig for, at de var forberedt paa selve Revolutionen. Stor og skøn var denne Idé om en selvvalgt fuldstændig Hviledag for Proletariatet. 1ste Maj var det første Angreb paa Fjenden, men det mislykkedes tildels, thi Masserne overgav deres Førere hele Ordningen og adlød uden Indsigelse det, disse dikterede for dem. 1ste Maj blev til et Monstrum af det, den skulde have været, et tydeligt Bevis for Proletariatets Magt. Denne Dag, som kunde have baaret os frem til Sejr om vi havde været enige, staaende paa den økonomiske Klassekamps Grundlag, blev trampet ned i Snavset til Latter og Grin for vore Modstandere.

1ste Maj er Agitationens store Festdag, Agitation til Handling, til at tage alle andre Dage som vi tog denne ene Dag, at bringe alt det raadne og sprukne til Fald til Fordel for det frie Samfund, der en Gang skal fødes, naar vi er os vor Magt bevidst, naar vi har Mod til at anvende den og gør en Ende paa det bestaaende.

1ste Maj er Demonstrationens Dag, men ikke Dagen til et Optog uden Maal og Med, som dem, vi kender saa godt fra al'e disse mange Aar. Slige Demonstrationer er uværdige den 1ste Maj. Majdagen, vor egen Dag, er Dagen for vore demonstrativt frembaarne Krav, bestemte Krav, vi selv staar bagved som selvbevidste Individer, parat til at handle. 1ste Maj er Handlingens Dag. Vi handlede ved at nægte vort Arbejde. Vi standsede Hjulene Alverden over, overalt, hvor der findes Kapital og Proletariat, Udbyttere og Udbyttede. Og vore Fjenders Skræk er noksom Bevis for, hvilken Magt der ligger i vore Hænder, lige meget om de korslagte synger Arbejdsnægtelsens Lovsang eller knyttet til Slag fremstormer i Kampen for Frihed og Ret.

Leve 1ste Maj, Symbolet for vor Kamp!

L. Nielsen.

Det vaares!

—o—

Nu er det vaar! Over hele værden gaar der en varm, livsgivende vaarens luftning. Den tykke is, som i aarhundreder har lagt over folkene, slaveriets, uvidenhedens, fordommes tykke is, den brydes sønder og smelter under paavirkning af frihedens herlige solstraaler. Blodrustne lenker brydes. Kravet paa frihed stiger fra millioners struber. Fra Makedoniens vilde bjerge til ishavets kolde strande lyder raabet: »ned med slaveriet!« Op over værdens blodbestænkte horisont stiger frihedens sol, spredende lys og varme i de tusinder sjæle. Under dens indflydelse spirer haabets fagre blomster.

Nu er det vaar!

Hjertet slaar hurtigere, i øiet tændes begeistringens hellige ild og i de undertryktes sind svulmer haabet om en lykkeligere tid. Mørket splittes. Tyraniets klamme haand skjælver. Folket vaagner og styrter som en elv om vaaren, frem mod friheden, mod lykken.

Vinteren var lang og tung, livet var koldt og mørkt, men nu er det vaar, vældig skabende vaar.

Hurra for vaaren!

Werenskjold.

Frihetsbegär

—o—

Det tändes i tidernas ursprung
en gnista af frihetsbegär,
i folksjälens innersta gömmen
den gnistan glöder och tär.

Från sekler till sekler hun brunnit
i länga och nattsvarta år,
och gnistan skall glöda och flamma
så länge världsalltet står.

Den gnistan har gifvit åt slafven
hans drömmar om Ariens land
och tron på de kommande tider,
som lösa förnedringens band.

Den gnistan hon glödde hos satan,
när ensam han sted emot gud,
när trotsigt han lämnade herren
och vägrade lyda hans bud.

Den gnistan skall leda oss framåt
på dyster och mödosam stig,
den gnistan är hatet, som för oss
till kamp i befrielsens krig.

Alt skal tilhøre alle! Retten til Veivære, det er Muligheden for at leve som menneskelige Væsener og opdrage Børnene saaledes, at de kan blive ligeberettigede Medlemmer af et Samfund, bedre end vort, medens »RETTEN TIL ARBEJDE« betyder Retten til at være evig Lønslave, et Arbejdsdyr, ledet og udbyttet af Bourgeoisiet. Retten til Arbejde er i gunstigste Tilfælde et industrielt Tugthus.

Peter Kropotkin.

Under sort Flag.

(Et Nutidsbillede).

—o—

Naadigherren afholder Banket med Sang og Spil, og mange Slags ere Folkene, der bryder en Lanse for ham til hans Ære. Utallige ere Ridderne og utaalmodige er de alle efter at favne ham, vor kære, naadige Herre »Profit«. Nej, næsten ingen kan modstaa ham, derfor ogsaa hans Tjeneres Iver efter at drive de store Hjorder af Trælle sammen og støde dem med Vold ud i Arenaen til Tvekamp om nogle overgemte Lækkerbidskener, vor naadige Herre saa nedladende og jovial kaster i Grams til dem.

Skuespillet er begyndt, Balkonerne er besatte af et tætpakket, festklædt Bedsteborger-Publikum. Prunkende, overmætte, overnervøse og tomhjernede sidder de og morer sig over den rasende Hob, der som et Kobbel Blodhunde farer løs paa de Smuler, der tilkastes dem. Under Støj og raa Latter, der dræber al Følelse, midt i et Lyshavs blændende Skær, der brænder i Hjernen, der synes at slikke Blodet op igennem Porerne, under Trompeters Stød og Hornets Klang, udfoldes det sorte Flag, Hungrens tunge, truende Tegn. Og vildere og vildere gaar Spillet, og højere og højere gjalder de Ulykkeliges Skrig; sælsomme, forunderlige Lyde imellem Sang og Spil. Lyde, sitrende og skælvende som Smaahorns Klynken, sukkende, stønnende, som fra de syges hule Bryst; Lyde som vild, skærende Disharmoni, som Vanviddets Haanlatter, som Sultens grusomme Kval borer sig ind i vor Bevidsthed, vældende frem fra alle Kanter. Allevegne fra kommende, intet Steds forskaanende, omspænder de hele Jordkloden. Sagte og undertrykt lød det til en Begyndelse, stærkere og stærkere voksede de sig, jo nærmere de kom; og de kom, vi har dem ved vor Side, vi er midt iblandt dem, disse Elementers hæse og skurrende Dissonanser.

Ja, »Profitten« bor overalt! Han har mange Slotte og overalt afholder han Gilde og Fest under sort Flag. Vor Jord, vor rige, bugnende Jord, sejler under sort Flag! Det klinger som Æventyr, som »en saga blott«, og er dog den kolde, grusomme Virkelighed. Vor Jord, med sine uudtømmelige Rigdomskilder, sine Marker, sine Skove, sine Enge, sine Byer, sine Floder og sine Have, et Hjemsted for Sult og Nød, det vilde ikke være til at tro, hvis vi ikke saa det med vore egne Øjne. Aviserne beretter til dag'ig om Landenes Nødstilstand, om de Sultnes Møder og Demonstrationer, om deres store Antal op i de Hundredtusinder, de beretter om alt i Enkelthederne, blot ikke en eneste Stavelse om, hvordan vi skulde kunne komme ud af denne forfærdelige Misère, denne Profittens Banket. Imedens suser Sultepisken ned paa vore Rygstykker, Slag paa Slag, hurtigere og hurtigere gaar Tempoet, skærende ind i Kødet, bedøvende og forvirrende ved deres smertefulde Berøring. Fornuften er som bortblæst, vi dukker os kun bag hinandens Ryg og aander lettet op, naar det ikke traf os denne Gang, uden Spor af Sans for, at det næste Gang kunde blive vor Tur. Hvordan det vil ende, hvis ikke alle vi Profittens Trælle tager os sammen til at vove et Livtag med denne vor Herre, er let at forstaa: Tilbagegang, Degeneration og Undergang af den menneskelige Slægt som saadan. Dog umuligt, har vi da ikke alle en Hjerne til at tænke med og vil ikke alle Sanser skærpes under slige Tilstande? Endnu vaander Trællene sig ganske vist under Piskeslagene og famler søgende efter den reddende Planke til at gengælde med samme Mønt, endnu er de forblindet og sanseløse for deres egen uimodstaaelige Kraft, endnu taaler de Arbejdsløshed, Sult og Savn. Endnu lader de upaaagtet den Fornuftens Appel, der tilraaber dem: Ryd Hindringerne af Vejen for en menneskeværdig

Tilværelse, Jorden med alle dens Goder tilhører eder alle! Endnu hører de den ikke, men tung og truende vejer over dem alle endnu det sorte Flag.

Louise Mathilde.

En Samtale mellem Fader og Søn.

—o—

Drengen: Far, hvorfor var Jens saa glad igaar, da han kom fra Byen, han havde Baand om Hatten og han sang; hvad var han saa glad for?

Faderen: Han er bleven taget til Soldat.

Drengen: Vil han saa faa det godt?

Faderen: Naa, det tror jeg just ikke.

Drengen: Hvorfor er han da saa glad ved det? Hvad skal han da bestille, naar han skal være Soldat?

Faderen: Han skal ind til Byen i 3 Aar og bo paa Kasernen.

Drengen: Hvad skal han bestille der?

Faderen: Han skal lære at skyde og fægte for at han kan forsvare Fædrelandet, naar Krigen kommer og Fjenden angriber os.

Drengen: Far, hvad er Fædrelandet?

Faderen: Det er det Land, hvor vi bor.

Drengen. Er det da vores Land?

Faderen: Nej, min Dreng, det var ikke saa vel, nej ikke en Smule af det er vores.

Drengen: Hvis er det da?

Faderen: Det er Godsejerens.

Drengen: Ja, men Far, hvorfor forsvarer Jens da hans Land? Har vi da nogen Gavn af, at han har saa meget Land?

Faderen: Nej, min Dreng, det havde nok været bedre, om vi havde haft lidt af det, saa behøvede vi ikke at sulte.

Drengen: Hvorfor kan vi da ikke tage et Stykke af det?

Faderen: Fordi han ikke godvillig giver det fra sig, og vi har ikke Penge til at vi kan kobe det af ham.

Drengen: Far, har alle de andre Mennesker her i Landsbyen Jord og kun vi har ikke noget?

Faderen: Nej, de er allesammen fattige Folk, al Jorden her omkring er Godsejerens.

Drengen: Ja, men Far, naar der nu er saa mange fattige Folk, saa maa de dog tilsammen være stærkere end Godsejeren; hvorfor gaar de saa ikke hen og tager Jorden fra ham uden videre?

Faderen: Nej, det gaar ikke, saa kommer Soldaterne.

Drengen: Og hvad gør de da?

Faderen: De skyder paa de Folk, der vil tage Godsejerens Jord fra ham.

Drengen: Ih, men det kommer de vel i Fængsel for?

Faderen: Nej, det gør de ikke, — de faar snarere en Belønning for det.

Drengen: Far, det forstaar jeg ikke; da Christian for nogen Tid siden blot slog Jørgen lidt i Hovedet, blev han jo dømt til at sidde i Fængsel i flere Aar, og de andre faar Belønning, fordi de skyder Folk ihjel. Det forstaar jeg ikke. Men Far, hvorfor skyder Soldaterne paa Folkene?

Faderen: Fordi Officererne kommanderer dem dertil.

Drengen: Skal Jens da ogsaa skyde?

Faderen: Ja, det skal han rigtignok.

Drengen: Ja, men hvad vil han da være Soldat for? Hvorfor vil han da ikke hellere holde med os?

Faderen: Han skal være Soldat, enten han vil eller ej.

Drengen: Men naar han nu alligevel ikke vil?

Faderen: Ja, saa kommer de andre Soldater og henter ham.

Drengen: Jamen, de andre Soldater, er det da allesammen rige Folk?

Faderen: Ok nej, de fleste er fattige Bonderkarle ligesom Jens.

Drengen: Hvorfor er de da saa dumme og holder ikke sammen? Hvorfor holder de med de rige, hvorfor hjælper de ikke hellere de fattige Folk?

Faderen: Hvis de ikke gør, hvad Officeren befaler dem, bliver de enten sat i Fængsel eller skudt.

Drengen: Af hvem da? Af Officererne?

Faderen: Nej, af andre Soldater.

Drengen: Ja, men det er jo da ogsaa fattige Folk som de selv.

Faderen: Ja, det er rigtigt nok.

Drengen: Men naar de nu heller ikke gør, hvad Officererne befaler dem, hvad saa?

Faderen: Ja, saa . . . .

Drengen: Ja, for saa er der vel ingen, der vil være Soldat mere, og vi kan tage lige saa meget Jord, som vi har Brug for, og saa vil Folk ikke mere skyde hinanden og alle vil leve lykkeligt?

Faderen (for sig selv): Ja, der kan være noget i det, Drengen siger.

Oversat*) af

Rolf Hammer.

Brasiliens Mordere.

—o—

Til den frie Presse i hele Verden!

Jernbanelinien Nord-West i Brasilien, der er under Arbejde, gaar gennem ubeboede, øde Egne, dækkede med Skove og Moradser. Entreprenørerne nægter at tage de simpleste Forholdsregler for Arbejdernes Helbred og Liv. De dør daglig i stort Antal af Klimatfeber og Beri-Beri. Betingelserne er følgende: At arbejde under en brændende tropisk Solhede, ernære sig af Bønner og saltet Kød, sove paa den giftsvangre Jord, plaget af Moskitoer og giftige Fluer, ingen Læge, ingen Medicin, ingen Hjælp af nogen Art til de syge. Selv de syge tvinges til at arbejde; de, der nægter, bliver skudt ned.

Paa en og samme Dag døde en Arbejder og et Æsel af Udmattelse og Sygdom. Manden og Dyret blev kastede i den samme Grav.

Selskabet har Monopol paa Næringsmidlerne og sælger dem til Arbejderne for det firdobbelte af deres Værdi. — Disse Forbrydelser foregaar med den republikanske Regerings stiltiende Samtykke.

Redaktøren af »Bauru«, en Avis, der udgaar i en By i dette Distrikt, er bleven truet med Døden for at have skrevet om disse Forbrydelser.

Det er aldeles nødvendigt, at den frie Presse med alle Midler, der staar til dens Disposition, gør sit til at forhindre Udvandringen af Arbejdere til Brasilien, hvor Slaveriet, Torturen og Døden venter dem.

De Mennesker, som vil Dødsstraffen, deltager i Bødlens Gerning.

Flaubert.

*) Oversat fra det østerrigske anarkistiske Blad »Wohlstand für Alle« (Velvære for alle). Er senere oversat af Tolstoy og af ham oplæst for en Forsamling af unge.

Kort Oversigt over anarkistiske og syndikalistiske Blade.

—o—

DANMARK: »Frihed«, Maanedsskrift, »Syndikalisten«, udgaar hver 14. Dag. NORGE: »Ungsocialisten«. SVERIGE: »Brand«, Maanedsskrift, og »Brand«, Ugeblad, »Nya Folkviljan«. Ugeblad. TYSKLAND: »Der freie Arbeiter«, »Der Sozialist«. ØSTERRIGE: »Wohlstand für Alle«, »Nova omladina«, »Matice Svolodz«, »Hornik«. HOLLAND: De vrije Socialist«, »De vrije Communist«, »Recht vor Allem«, »Recht doer Zee«, »De Wappen neder«, »De Arbeiter«, »Be Tolhomst«, »De B'ok«. BELGIEN: »L'Insuige«, »L'Idee Libre«, »Opstanding«, »Ontwarking«, »L'action directe«, »Waarheid«. ENGLAND: »Die Freie Generation«, »Freedom«, »Der Arbeiterfreund« (jødisk), »Freie Arbeiterwelt«, »Germinal«. FRANKRIG: »La Revolution« (syndikal Dagblad), »Les Temps Nouveaux«, »La Voix du Peuble«, »L'Ere nouvell«, »Le Libertaire«, »L'Anarchie«, »L'Ordre«, »Germinal«, »L'section Syndicale«, »Le Balai Social«, »Terre et Liberte«, »Le guerre sociale«. SVEITS: »Der Rundschau«, »Der Vorposten«, »Le Reveil«, »L'setion anarchist«, »Le Voux du Temple«. — Endvidere udgaar der i Spanien c. 15, i Portugal 6, i Italien 13, i Algier 1, i Argentina 7, i Brasilien 7, i Chile 3, paa Cuba 2, de kanariske Øer 2, Ægypten 2, Peru 1, Rumænien 1, Uruguay 1 og i de forenede Stater 14 anarkistiske Blade.

Kammerater,

som har Interesse af, at der afholdes en international, anarkistisk Kongres og som ønsker at stille Forslag til samme, bedes tilskrive Korrespondancebureauet 163 Jubilee Str., London.

Skarnkasse.

»SOCIALISTEN«

er Navnet paa et herværende Papir, hvori Storskryderen, den amerikanske Reklamør Reinhold Månsen, kaldet Mak, i lange Tider har kogt og endnu koger socialistisk Suppe paa Anarkismen. Den uappetitlige Barnum-Figur befinder sig paa dette Omraade som en Hund i et Spil Kegler. Med langt mere Kompetence vilde han sikkert kunne fortsætte sit saa heldigt begyndte Skriveri om Voldtægt i Ægteskabet, og naar dertil hans kalejdoskopiske Frue yderligere vilde tale om Barselforsikring, kunde der, socialistisk set, sikkert ventes et rigt og befrugtende Samarbejde paa Basis af de tilstedeværende Foraarsforhold.

Med Hensyn til det pseudo-videnskabelige Charlataneri om Anarkismen venter vi taalmodigt til Skribleriet ad Aare ophører (hvis det da nogensinde sker) og har vi saa Tid og Lejlighed skal vi under Et behandle Hr. Mak og *hans* Fejltagelser.

BØRNEHJÆLPSDAGENS

modbydelige Humbug har i Aar faaet mere Sandhed i sin Reklame. Plakaten har, som det sig hør og bør, intet med det forsultne Barn at gøre, men er Folkeforlystelsens og den hjærneløse Kvindeenergis Personifikation. De dystre Baggrundsfigurer forestiller formodentlig denne københavnske Karnevalsdags beregnende Ophavsmænd, der ved, at Gøglet ventilerer meget opsparet Samfundshad.

Den i Forgrunden svajende Bourgeoisinymfe, med sin demimondeagtige Paatrængenhed, er den vellykkede Repræsentant for det velordnede Samfunds soignerede Haan mod sin egen Betlerilovgivning.

GENERALFORSAMLINGEN.

Tragisk Lystspil i en Akt. Frit efter det danske af Zuschauer. Handlingen foregaar i en Storstad i et Lilleputland.

(Scenen forestiller et offentligt Lokale, tæt besat med Foreningen »Revolution«s Medlemmer. Idet Tæppet gaar op ses Dirigenten paa Talerstolen).

Dirigenten:

Punkt 5 paa Dagsordenen: Redegorelse af Charles Rücklas. Jeg skal straks give Ordet til Charles Rücklas.

Charles Rücklas

(en ung Mand, træder sendrægtig og med betænkelige Miner op paa Talerstolen):

Ja, jeg har anmodet Foreningen om at maatte være til Stede her i Aften for at tilbagevise de infame Beskyldninger, der er rettet mod mig og min Kammerat Andres Lumpaci. Jeg vil retfærdiggøre mig mod Beskyldningen for at have solgt mig selv til Socialdemokratiet. Jeg har ganske vist anmodet om og modtaget Penge af den socialdemokratiske Fører Jeppe Dræksen, men det er selvfølgelig en Privatsag.

Sagens Begyndelse er, som De maaske ved, nøje knyttet til de revolutionære Singhaleseres Historie, og disse verdenshistoriske Papirer, som — — — — (sky Sideblikke til den blyantsbefængte Sekretær, der skrivelystent lytter til).

Peter Druksen

(har straks fattet Meningen og henvender sig til Sekretæren):

Jeg maa henstille til Sekretæren, at intet af dette Punkt paa Dagsordenen tilføres Forhandlingsprotokollen.

Sekretæren:

Det maa Forsamlingen afgøre.

Peter Druksen:

Godt! Saa stiller jeg det som Forslag.

Dirigenten:

Maa jeg bede dem, der stemmer **f o r** dette Forslag, om at række Haanden op. (En Masse Hænder flyver til Vejrs). Tak! — — — og imod? (Ikke en Haand ses). Saa er Forslaget altsaa enstemmig vedtaget.

Ch. Rücklas

(fortsætter lidt mere sikker):

Altsaa, af lutter Bekymring for vore singhalesiske Brødre vidste vi hverken ud eller ind. Vi maatte have et godt Raad, og hvad var da naturligere, end at gaa til den indflydelsesrige Jeppe Dræksen? Ganske vist var og er han vor skarpeste Modstander, men hvad gør man ikke i en snæver Vending? Vi kom til ham to Aftener i hans Hjem. Den første Aften strittede hans Skæg vildt af Glæde og Frakkeskøderne dansede Matrosreel af Begejstring. Men allerede anden Aften var Skægget i apathisk Ro og næsten livløse var Skødernes vemodige Dask. Han raadede os til at rejse og tilbod os Penge, hvilke vi dog frabad os. Vi rejste saa til Sachsen-Valby — — —

En Stemme:

Hvad bestilte I der?

Ch. Rücklas

(hører intet):

— — og da vi havde opholdt os der og næsten ikke havde flere Penge, saa vi os af denne Grund nødsagede til at anmode Jeppe Dræksen om Hjælp. Lumpaci, ikke jeg, skrev derpaa et Brev og bad ham sende halvtres Kroner, som vi ogsaa ganske rigtig fik tilsendt pr. omgaaende med Tilbud om flere. — — —

Af denne min Fremstilling af Sagen ser I, hvor grundløse alle Beskyldninger er, og jeg tilbageviser med Foragt den frække Paastand, at jeg har solgt mig selv.

Niels Ehrlich:

Denne Sag er ikke saa lidt ulden. Jeg kan ikke indse, at der var nogen Grund til at rejse af Hensyn til Singhaleserne, og i hvert Fald finder jeg det forræderisk at anmode en Modstander om Hjælp. Singhaleserne selv har erklæret, at i deres Fædreland vilde en Mand, der indlod sig paa sligt, øjeblikkelig blive skudt ned som en Hund. Det gør mig ondt, Ch., men jeg kan ikke indse andet, end at du desværre har solgt dig selv og er afhængig af Partiet.

Peter Druksen:

Sagen er noget uhyggelig, men selvfølgelig har Ch. Rücklas Ret. Man maa da sandelig udnytte de forhaandenværende Forhold. Kun Fremtiden kan bedømme Manden.

Fru Adler:

Det er en meget pinlig Sag. Men vi har jo engang vedtaget at ville benytte alle til Raadighed staaende Midler, og andet har Manden jo faktisk ikke gjort.

Hans Deutscher:

Sikken Masse Slutter for ingen Ting, for slets ingen Ting! Jaj wet icke, om Ch. Rücklas har solgt sich selv, eller om han icke har solgt sich selv, men, for Fanden! wat rager det maj? Det er jo en Sach, som aldeles og slets icke wetkommer uns!

Pariser-Hansen:

Ja, pinligt er dette her. Men hvad er der egentlig at diskutere om? Maa jeg spørge, er ikke Jeppe Dræksens Penge akkurat saa gode som enhver andens? Lad os bare ikke skabe os, Pengene lugter ikke.

(Diskussionen er begyndt at kede de tilstedeværende. Adskillige er listet af, men i et Hjørne underholder cand. A. M. Bolt sig med Sekretæren Schreiber).

A. M. Bolt:

Hvad siger du til dette her?

Schreiber:

Ja, hvad skal man sige? — — der er ligesom Mug over det hele. —

A. M. Bolt:

Hvorfor henvendte det Bæst, Rücklas, sig dog ikke til mig? Jeg har jo saa tit maattet punge ud og hjælpe saa mange andre. — Aldrig havde jeg tænkt mig dette her. En saa fænomenal Karakterløshed, eller — — ja, hvad skal man egentlig sige om et Menneske, der bønfalder en Modstander om Hjælp? —

Schreiber

(hurtigt):

At han er en Pjalt!

A. M. Bolt:

Og det er altsaa de revolutionære! — Naar Ungdommen er saadan, har Fremskridtet minsandten de lyseste Udsigter! Men naturligvis: »Alle til Raadighed staaende Midler« er jo et stort Begreb. —

Schreiber:

Men dog ikke vidt nok til at rumme saadanne Smaating som revolutionær Ære og Moral. — Hør, kan du regne ud, hvorfor alle fandt Sagen pinlig, naar det var en given Ting, at han kun havde gjort det rette?

A. M. Bolt:

Tja — hvorfor? — Formodentlig det sædvanlige Smitstof, Forholdenes Korruption, Hykleriet. — — Man taber jo snart Troen paa alt, Lysten til alt. Fortvivlet er det dog, at se den ene efter den anden af dem, som man stoler fuldt og fast paa, falde fra — svigte deres Sag, — hvor kan det dog være? — —

Schreiber:

Det skal jeg sige dig. Ser du, selv de bedste kan ikke frigøre sig for Arv, Opdragelse og Paavirkning. Vi er jo alle de leddeløse og blodfattige Børn af samme, lige marv- og kraftløse Forældre: Den hjemlige Nationalisme og den internationale Socialisme.

Der har du Forbandelsens Hemmelighed — —

(Tæppe).

Rättvisa.

Till de maktägande. 25 öre.

Fallet tänk först — handla sedan.

25 öre.

Dessa båda skrifter avhandlande de brännande spörsmålen bombattentatet i Malmö och domen över Svahn, författade av *Henning von Melsted*, kunna rekvireras från författaren, adress: Styrmansgatan 1, Stockholm.

»Frie Tanker«,

Organ for Kristiania Fritænkerforening, udkommer hver Maaned og koster 60 Øre aar'ig.

Kan bestilles Brogaten Nr. 1, 6 Etage. Redaktør Henrik Østby.

Februarnummeret er udkommet.

Vill ni följa med den revolutionära arbetarrörelsen i Sverige

bör ni prenumerera på

Brand och Brands Månadshäfte

(Redaktör för båda tidningarna är HINKE BERGEGREN).

Pålitliga kommissionärer antagas! Tillskriv BRANDS expedition, Rörstrandsg. 32, Stockholm.

Brochyrer

af

Henning von Melsted.

Fred. Ur en politisk kättares anteckningar. Pris 1 krona.

Rättvisa! Till de maktägande i Sverige. Pris 25 öre.

Fallet: Tänk först — handla sedan! Pris 25 öre.

Hädelse! Pris 25 öre.

Författarens förlag, Styrmansgatan 1, **Stockholm.**

Til Forhandlere og Abonnenter.

Forhandlere af „Frihed" søges overalt i Skandinavien, 30 pCt. Rabat. Bladet sendes ikke pr. Postopkrævning, og vi anmoder vore Forhandlere og Abonnenter om at indsende Beløbene i Frimærker (ogsaa svenske og norske) eller pr. Postanvisning *s n a r e s t*.

Kropotkin: KRIGEN, 10 Øre.

Voltairine de Cleyre: FORBRYDELSE OG STRAF (oversat fra Originaludgave). 25 Øre.

Nacht: DEN REVOLUTIONÆRE BEVÆGELSE I RUSLAND, 25 Øre (indeholder bl. a. Tolstojs Opraab: »Tænk først, handl siden«).

Forhandlere Rabat.

Beløbet kan indsendes i Frimærker.

Henvendelse til

Rolf Hammer,

Falkonerallé 5.

„Syndikalisten"

udkommer hver 14. Dag.

Organ for den revolutionære Arbejderbevægelse.

Ekspedition: Peter Fabersgade 18², Petersen.

Pris 5 Øre pr. Nr.

Nya Folkviljan,

Ungsocialistisk veckotidning.

(Rusdrycksannonser intages icke).

Prenumerationspris å posten:		Uttkommer en gång i veckan i stort 7-spaltigt format och är alltid illustrerad samt kostar endast 5 öre.
Helt år . . . . . kr.	2,50	
Tre kvartal . . »	2,—	
Halvt år . . . . »	1,40	
Ett kvartal . . »	0,75	

Kommissionärer antagas å alla platser.

Tillskriv expeditionen, Malmö.

Fösvarsnihilistisk! Relegionsfientlig! Samhällsomstörtande!

Ung-Socialisten

Socialdemokratisk Ungdomsforbunds Organ

utkommer engang maanedlig.

»Ung-Socialisten« er landets eneste **antimilitaristiske** og **revolutionære** maanedsblad. **Maa** derfor holdes af alle arbejdere, der vil være i kontakt med tidens største kulturbevægelse: **Socialismen.**

»Ung-Socialisten« bestilles paa samtlige postkontorer i Danmark og koster kr. 1,00 pr. aar, 50 øre pr. et halvt aar.

Postadr.: »Ung-Socialisten«, Kristiania.

Ekspedition: Sigwald Lian.

Kontor: Storgaten 20, 4.

Ekspedition: EDUARD NIELSEN, Nørrebrogade 90, 2. o. G.

Nørrebros Centraltrykkeri (Jul. Hansen). Blaagaardsg. 29. Kbhvn.